

نگاه

یارانه‌ها؛ نعمت یا نعمت؟

محسن صادقی

● پس از پایان رسمی زمان ثبت‌نام برای دریافت یارانه مشخص شد بیش از ۷۲میلیون نفر برای دریافت یارانه ثبت‌نام کرده‌اند و تنها دومیلیون و ۴۰۰هزارنفر انصراف داده‌اند، این سوال مطرح می‌شود که چرا باوجود آن همه تبلیغات و تقاضاهای ریاست‌جمهوری و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی مبنی بر عدم‌ثبت‌نام، از سوی مردم مورد استقبال قرار نگرفت، برای پاسخ به سوال مذکور سفرض منصور است:
فرض اول، وضع مالی افراد ثبت‌نام‌کننده نامناسب است و مبلغ ۴۵هزار و ۵۰۰تومان در زندگی آنان نقش بسزایی دارد پس بیش از ۷۲میلیون نفر نیازمند در کشور وجود دارد که دولت باید به‌فکر تامین معاش و زندگی آنان باشد.

با یک محاسبه ساده روشن می‌شود که ارزش مبلغ ۴۵هزارتومان فعلی با نرخ تورمی ۲۵درصد، در چهارسال آینده به کمتر از ۱۵هزارتومان خواهد رسید که با اعمال فزاد دوم هفتمسندی یارانه‌ها، افزایش قیمت‌ها نیز اجتناب‌ناپذیر خواهد شد و تاثیر مستقیمی بر وضع معیشتی مردم خواهد گذاشت به‌این‌ترتیب زندگی برای آنان بسیار سخت‌تر از زمان حال خواهد شد، اگر دولت نمی‌تواند وضع اقتصادی و رفاهی مردم را افزایش دهد حداقل باید بتواند ارزش مبلغ مذکور را از طریق افزایش مبلغ یارانه یا روش دیگری حفظ کرده تا بر توزی تبعات احتمالی در آینده جلوگیری کند. فرض دوم، وضع مردم اقتدر که گفته می‌شود بد نیست بلکه مردم یارانه را حق خود می‌دانند و دلیلی نمی‌بینند که از آن صرفنظر کنند، چون آنها می‌بینند و می‌دانند که بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی متعلق به نهادهای ویژه و شخصیت‌های خاص که گردش مالی بسیار بالایی دارند از پرداخت مالیات و سهم دولت امتناع می‌ورزند، مردم فکر می‌کنند چرا ما از سهم خود بگذریم اگر آنان به‌فکر آبادانی کشور و ایجاد اشتغال نیستند چرا ما باید دایه مهریان‌تر از مادر باشیم. برای رفع این ذهنیت، دولت باید بدون ملاخظه به تمام بنگاه‌های اقتصادی خاص اعلام کند که هیچ نهاد و شخصی از پرداخت مالیات معاف نیست و تمام فعالیت‌های اقتصادی آنان باید شفاف و مورد بازرسی و تحقیق و تفحص مراکز ذی‌حساب قرار گیرد و از هر گونه فعالیت اقتصادی خارج از ضوابط قانونی منع شوند و در این امر مهم تمام مراکز مذکور باید به کمک دولت بشتانند و گفته امام‌علی(ع) را به مالک‌اشتر که می‌فرماید: «خشم همگان رضا و خشنودی چندنفر را پایمال می‌کند و خشم چندنفر در برابر خشنودی همگان اهمیت ندارد» را اجرا کنند، آن‌گاه خواهند دید مردم چگونه اظهار خواهند کرد. فرض سوم، اعتماد مردم به دولت بسیار کم شده است و به سخنان مسوولان در نحوه هزینه کردن یارانه‌ها امیدی ندارند. به‌نظر می‌رسد هر یک از فرض‌های مذکور از درجه اعتباری برخوردار است. پس اگر وظیفه دولت را به قول ارسطو تامین زندگی خوب برای شهروندان بدانیم یا بر اساس توصیه امام‌علی(ع) به مالک‌اشتر که می‌فرماید: وظیفه حکمران، گرفتن خراج، جنگیدن با دشمن، اصلاح حال مردم و آبادسازی شهرها باشد بدانیم، آن‌گاه باید دولت به‌فکر ایجاد برابری نسبی اقتصادی، حقوقی، اخلاقی و سیاسی شهروندان خود باشند تا مردم همیشه او را با ذکر جمیل و نام نیکو یاد کرده و دعای خیر در حش کنند. برای اجرایی‌شدن وظیفه ذکر شده توسط دولت و عنایت به سه فرض فوق‌الذکر، پیشنهادهای ذیل می‌تواند راهگشای مناسبی برای حفظ ارزش مبلغ یارانه‌ها در سال‌های آتی و نیز پرداخت یارانه به‌عنوان حق مردم از بیت‌المال و همچنین افزایش ضریب اعتماد مردم به قول و فعل دولتمردان و نهایتاً ایجاد اشتغال و رونق و شکوفایی اقتصادی کشور باشد و دولت و مردم باید از این موهبت طبیعی با عادات درست و اصل عقلانی به بهترین شکل استفاده کنند.

۱- همان‌طوری که ریاست‌محترم جمهوری و اعضای هیات دولت بارها به مردم گفته بودند، به هر میزان که مردم از دریافت یارانه‌ها انصراف دهند مبلغ مذکور صرف توسعه بیمه همگانی و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مهم اقتصادی ... خواهد شد، بنده نیز چنین باوری دارم اما نه توسط دولت، بلکه توسط خود مردم با اهدافی از قبیل: ۱- استفاده بهینه از یارانه‌هایی که به افراد داده می‌شود، در قالب سرمایه‌گذاری در بخش‌های اقتصادی کلان ۲- تقویت روحیه پس‌انداز و سرمایه‌گذاری ۳- ایجاد اشتغال و شکوفایی اقتصادی ۴- جلوگیری از کاهش ارزش یارانه‌ها و تامین آینده‌ای خوب برای شهروندان مخصوصاً جوانان. برای تحقق اهداف مذکور، دولت باید کل مبلغ یارانه‌ها را که رقمی بالغ بر چهارهزارمیلیارد تومان در ماه خواهد بود به حساب جداگانه‌ای نزد بانک‌ها که سود نیز به آن تعلق گیرد، سپرده‌گذاری کند. دولت هیچ‌گونه حق برداشت و اعمال نفوذ در آن نخواهد داشت، مبلغ مذکور صرفاً به پروژه‌های مهم اقتصادی (کشاورزی، انرژی‌های پاک، نفت و پتروشیمی و ...) اختصاص داده خواهد شد. برای تمام یارانه‌گیرها به‌عنوان سهامداران اصلی برگ سهام صادر شده و در اختیار آنان قرار گیرد، پس خریدوفروش آن از همان ابتدا آزاد خواهد بود تا به سرنوشت سهام عدالت دچار نشود و افراد احساس مالکیت داشته باشند. متنها بهتر است حداقل تا بهره‌برداری از پروژه به‌دلیل ارزش افزوده‌ای که پیدا می‌کند از فروش سهام صرفنظر کنند. این امر موجب افزایش مقبولیت دولت خواهد شد.

ادامه در صفحه ۶

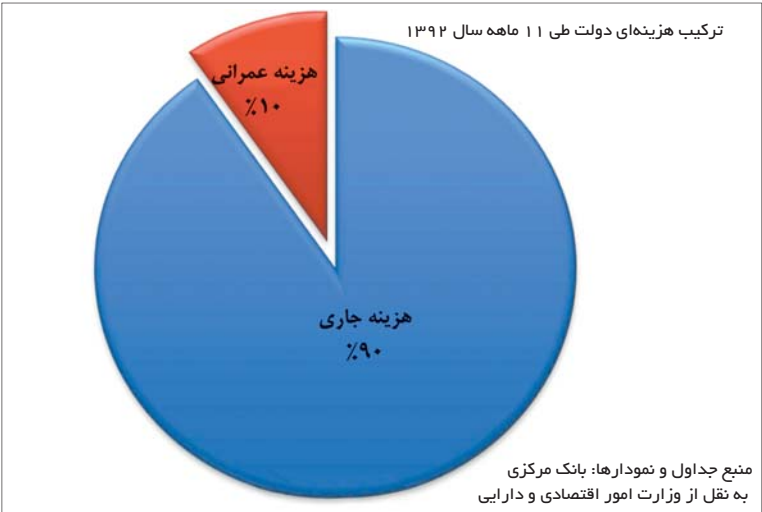
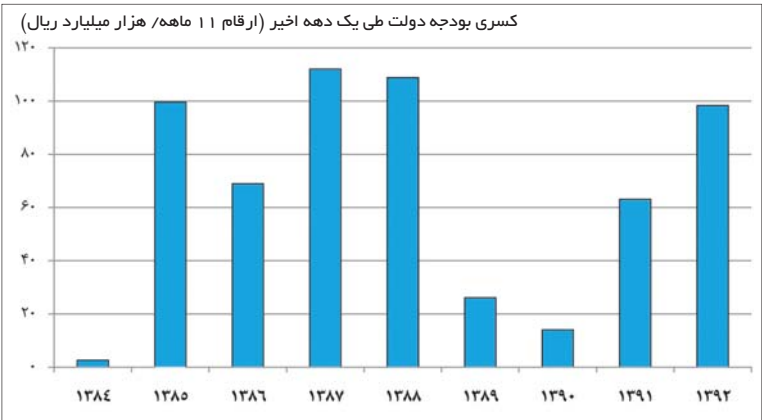
اقتصاد

بررسی آمار سال‌های ۹۲-۹۰ مشخص کرد

دخل و خرج ناهمخوان دولت

درآمدهای مالیاتی به تفکیک اجزّا در ۱۱ ماهه سال ۱۳۹۲ (هزارمیلیاردریال)						
شرح	۱۱ ماهه ۱۳۹۰	۱۱ ماهه ۱۳۹۱	۱۱ ماهه ۱۳۹۲	رشد ۹۲ به ۹۱ (درصد)	مصوب ۱۱ ماهه (درصد)	درصد تحقق
مالیات اشخاص حقوقی	۱۲۵/۳	۱۴۳/۷	۱۴۹/۴	۴/۰	۲۱۰/۸	۷۱
مالیات بر در آمد	۴۴/۹	۵۵/۴	۶۶/۱	۱۹/۳	۷۴/۸	۸۸
مالیات بر ثروت	۱۱/۷	۱۳/۹	۱۸/۹	۳۶/۰	۱۹/۰	۱۰۰
مالیات مستقیم	۱۸۱/۹	۲۱۳	۲۳۴/۴	۱۰/۰	۳۰۴/۶	۷۷
کالا و خدمات	۴۴	۶۴/۳	۱۱۵	۷۸/۸	۱۱۲/۲	۱۰۲
مالیات بر واردات	۵۸/۸	۵۹/۴	۵۶/۸	-۴/۴	۹۷/۲	۵۸
مالیات غیر مستقیم	۱۰۲/۸	۱۲۳/۷	۱۷۱/۸	۳۸/۹	۲۰۹/۴	۸۲
کل درآمدهای مالیاتی	۲۸۴/۷	۳۳۶/۷	۴۰۶/۲	۲۰/۶	۵۱۴/۰	۷۹

منبع: بانک‌مرکزی به نقل از وزارت امور اقتصادی و دارایی



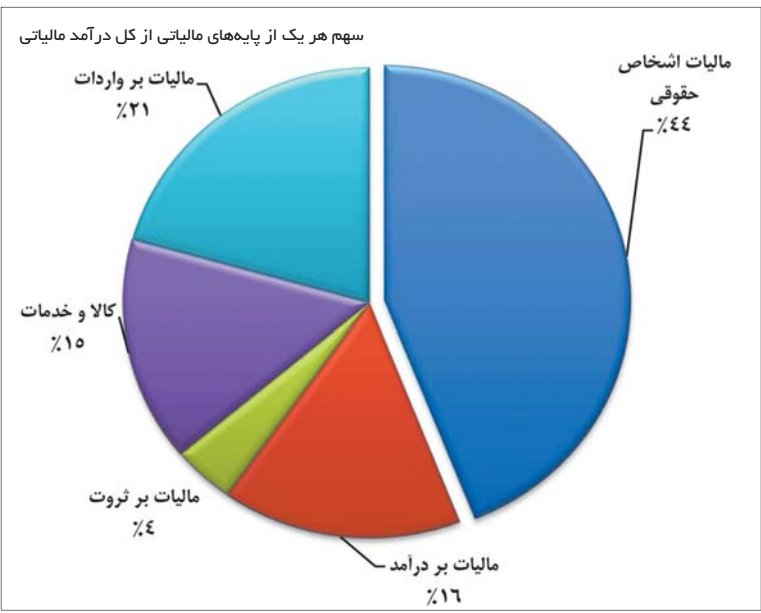
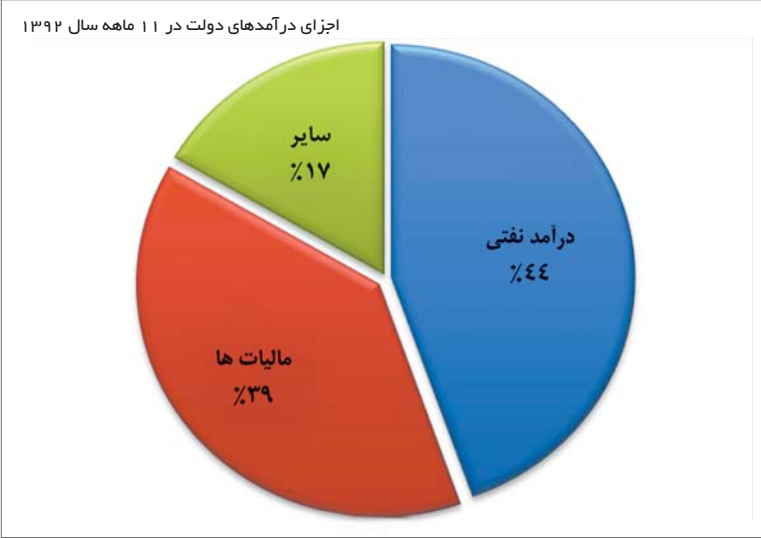
منبع جداول و نمودارها: بانک مرکزی به نقل از وزارت امور اقتصادی و دارایی

که نسبت به هدف بودجه، ۸۲درصد تحقق دارد و در مقایسه با عملکرد مشابه سال گذشته ۲۹درصد افزایش داشته است. شایان ذکر است ۴۴درصد از کل وصولی مالیات‌ها در ۱۱ ماهه سال ۱۳۹۲ مربوط به مالیات اشخاص حقوقی (مالیات بر شرکت‌ها) بوده است.

هزینه‌ها: رقم کل هزینه‌های دولت در ۱۱ ماهه سال ۱۳۹۲ بر ۱۱۴۴میلیاردریال بالغ شد که ۹۰درصد آن را هزینه‌های جاری (اعتبارات هزینه‌ای) و تنها ۱۰درصد آن را هزینه‌های عمرانی (تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) تشکیل داده است. هزینه‌های جاری دولت طی دوره مذکور به ۱۰۲۶میلیاردریال رسید که در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۳۱درصد رشد یافت و در مقایسه با هدف بودجه ۸۷درصد تحقق نشان می‌دهد. هزینه‌های عمرانی طی مدت مذکور به حدود ۱۱۶هزارمیلیاردریال رسید که تنها معادل ۲۲درصد بودجه مصوب بود و نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۸درصد رشد نشان می‌دهد. البته باید توجه داشت به دلیل عملکرد ضعیف دولت قبل در بخش هزینه‌های عمرانی و هزینه‌کرد بخشی از بودجه عمرانی در سایر موارد (پرداخت نقدی یارانه‌ها) همین افزایش طی مدت هفتماده از روی کار آمدن دولت جدید مثبت به نظر می‌رسد.

کسری بودجه: کسری بودجه دولت طی ۱۱ ماهه سال ۱۳۹۲ برابر ۹۸هزارمیلیاردریال بوده که نسبت به ۱۱ ماهه سال گذشته، ۵۶درصد افزایش نشان می‌دهد که رشد قابل توجهی است. بخش عمده این کسری مربوط به عدم تحقق ۲۹درصدی درآمدهای دولت است. باید توجه داشت اگرچه رقم تحقق یافته کسری بودجه نسبت به رقم مصوب بسیار پایین‌تر است اما وجود کسری بودجه به خودی خود تورم‌زا و دارای آثار اقتصادی منفی است. نحوه تامین مالی کسری بودجه نقش تعیین‌کننده‌ای در ارزیابی آثار اقتصادی آن دارد. آماری درخصوص نحوه تامین کسری بودجه در سال ۱۳۹۲ منتشر نشده بنابراین با وجود اهمیت این موضوع، نمی‌توان درخصوص آثار و پیامدهای آن اظهارنظر جدی کرد. اگر تامین کسری بودجه از طریق استقراض از بانک‌مرکزی انجام شده باشد منجر به تقویت پایه پولی می‌شود و با منظور کردن ضریب تکاثر، باعث خلق اعتبار چند برابری در اقتصاد خواهد شد که در نهایت به تشدید تورم می‌انجامد. متأسفانه از سال ۱۳۸۴، به دلیل سیاست‌های نامرست و عدم پایبندی دولت‌های نهم و دهم به قانون کسری بودجه در اقتصاد ایران به شدت افزایش یافت و به بیش از صد هزارمیلیاردریال طی سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ رسید. این رقم که در ۱۱ ماهه سال گذشته به حدود ۹۸هزارمیلیاردریال رسیده است زنگ خطری جدی برای دولت اعتدال‌گرایان به شمار می‌رود. از طرف دیگر با تغییر نحوه گزارش‌دهی بودجه از سال ۱۳۸۰، از درآمد نفت به‌عنوان ثروت یاد می‌شود تا درآمد از این دیدگاه، همه هزینه‌هایی که از محل درآمدهای نفتی انجام می‌شود را باید جزو کسری بودجه به شمار آورد، زیرا تامین این فروش ثروت ملی بوده است.

مالیات‌ها: بر اساس گزارش بانک‌مرکزی، کل درآمدهای مالیاتی طی ۱۱ ماهه سال ۱۳۹۲ معادل ۴۰۶هزارمیلیاردریال بوده که با توجه به پیش‌بینی ۵۱۴هزارمیلیاردریالی مصوب بودجه ۱۱ ماهه، حدود ۷۹درصد رقم پیش‌بینی‌شده بودجه محقق شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، حدود ۲۱درصد افزایش نشان می‌دهد. این افزایش بانرخ تورم رسمی اعلام شده ۱۱ ماهه (۲۶/۷درصد) بیش از ۱۵درصد تفاوت دارد که نشان می‌دهد درآمدهای مالیاتی به قیمت‌های واقعی افزایش نیافته است. در بخش مالیات‌های مستقیم، ۲۲۴هزارمیلیاردریال طی مدت مذکور وصول شد که نسبت به هدف بودجه، ۷۷درصد تحقق داشت و نسبت به عملکرد ۱۱ ماهه سال قبل با ۱۰درصد افزایش مواجه شده است. در بخش مالیات‌های غیرمستقیم نیز بالغ بر ۱۷۱هزارمیلیاردریال طی مدت مشابه وصول شد



ادامه از صفحه اول

حقوق معلمان

به‌رسمیت‌شناختن حقوق معلمان مستلزم پذیرفتن تعهداتی برای دست‌اندرکاران و مسوولان آموزش‌وپرورش و مجموعه دولت است. نخستین تعهد آن خواهد بود که نگاه از بالا به پایین مسوولان و دست‌اندرکاران به معلمان تغییر یابد و نگاه تکلیف‌گرایانه به نگاه پاسخگو و مشارکت‌جویانه تبدیل شود. فرهنگیان بیش از آنچه به تکلیف و امرونهی نیازمند باشند به احترام و همراهی و مشارکت نیازمندند. ۴- در شرایط فعلی علاوه بر موارد مذکور دو مهم برای تامین مطالبات فرهنگیان در اولویت است. نخست توسعه مشارکت معلمان در فرآیند تصمیم‌سازی و بهبود نظام مدیریت آموزشی‌وپرورشى کشور. نظام آموزش‌وپرورش باید این حقیقت را بپذیرد که بدون مشارکت واقعی و مداخله موثر معلمان همه تصمیمات مهم نظام آموزشی حتی اگر در قالب سند بنیادین تحول هم باشند از نظر فرهنگیان چیزی جز اسناد کتابخانه‌ای که فقط خوراک سخنرانی‌هاست، ارزش دیگری ندارد. مدیران آموزش‌وپرورش از تجربه سال‌های گذشته باید عبرت بگیرند که تحول در آموزش‌وپرورش، در یک فرآیند مشارکت‌جویانه و با محوریت و مشارکت معلمان امکان‌پذیر خواهد بود. بر همین مبنا جادارد بدون فوت وقت مدیریت آموزش‌وپرورش نسبت به تاسیس «سازمان صنفی معلمان» اقدام عاجل کند. گرچه همه مطالبات اجتماعی معلمان را در نظام صنفی دیدن قدری خوشبینانه است اما سازمان نظام صنفی می‌تواند شروع مناسبی برای این مهم تلقی شود. گام دوم تامین حقوق مدنی است. آزادی انتقاد و نقدنظر نسبت به برنامه‌های آموزش‌وپرورش، به‌رسمیت‌شناختن فعالیت تشکل‌های صنفی و سیاسی فرهنگیان، ترویج فرهنگ گفت‌وگو و تعامل و... در شرایط فعلی از مطالبات اساسی فرهنگیان است. جا دارد محیط آموزش‌وپرورش فضایی امن برای معلمان باشد. لازم است در آموزش‌وپرورش شایسته‌سالاری، تخصص‌گرایی و در سطوح مدیریت نیروهای همسو با سیاست‌های دولت تدبیر و امید به کار گرفته شود و انتظارات رییس‌جمهور محترم و تعهدات او به رسمیت شناخته و سازوکارهای لازم برای تحقق مطالبات مردم در انتخابات سال ۹۲ جدی گرفته شود. بسیاری از اصلاحات برای نارسایی‌های اخلاقی و اجتماعی جامعه باید از آموزش‌وپرورش آغاز شود و اصلاح در برنامه‌های آموزش‌وپرورش به‌رسمیت‌شناختن حقوق و آزادی‌های مدنی و سیاسی و جلب مشارکت معلمان در همه عرصه‌هاست. امید است هفته معلم فرصتی باشد تا به حقوق و کرامت و منزلت معلمان اهتمام ویژه‌ای معمول شود.

و من لله توفیق و علیه التکлян



کترینگ گشنیز

وقت نهار لذت ببرید!



قابل توجه شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و خصوصی (۱۰ نفر به بالا)

تلفن: ۷۷۱۵۹۷۷۱-۷۷۱۵۹۳۵۳

برنج ۱۰۰٪ ایرانی با گوشت گوسفندی

با قیمت باورنکردنی!